

KDYŽ JE CESTA NA SVĚT SLOŽITÁ...

Jeho modrošedé pomněnkové oči jsou nádherné, hluboké a upřímné. Krásný nosánek, ouška tak akorát. Říkají, že se mi podobá. Zanedlouho mu budou již čtyři měsíce. Když se na něj zadívám, vracím se ve vzpomínkách o několik měsíců i let zpátky, vlastně až do samého dětství...

Láska k dětem a všem miminkům mě provázela již od malička. Vždy jsem si moc přála pečovat o mladšího sourozence. Nebyla jsem to však já, kdo zažil radost z narození brášky či sestřičky, nýbrž naopak. Mí dva starší sourozenci se starali o mě. A tak, jak jsem rostla, nahrazovala jsem si péči o živé miminko staráním se alespoň o panenky, které jsem si všelijak oživovala.

Má touha starat se o děti byla tak velká, že už v šesti letech jsem byla pevně rozhodnutá, že „až vyrostu“, stanu se dětskou zdravotní sestřičkou. Přestože mě toto rozhodnutí provázelo celou základní školou, můj velký sen se mi nesplnil. O tomto přání být vždy obklopena mnoha dětmi věděly babičky a všechny tety, a tak na jejich časté otázky kolik bych jednou chtěla mít dětí, jsem vždy vážně a s neochvějnou jistotou odpovídala: „Hodně, alespoň čtyři!“, což samozřejmě všechny velice rozesmálo, neboť jim bylo jasné, že bych se nejradši starala rovnou o celou mateřskou školu.

Moje dětská bujná fantazie někdy pracovala tak silně, že jsem si často představovala, že někde na odlehlém místě najdu odložený kočárek s miminkem, které si odvezu domů a budu se o něj starat. Přiznám se, že když jsem se na nějakém takovém místě ocitla, pozorně jsem sledovala, jestli náhodou nějaký takový kočárek skutečně nezahlednu. K mému velkému zklamání se tak nikdy nestalo. Co mě však těšilo byly chvíle, kdy se naskytla příležitost a sousedka mě požádala, zda bych jí nepovozila její ratolest. Štěstím celá bez sebe jsem vždy ochotně souhlasila a přála si, aby miminko moc nebrečelo a já si vození vychutnala co nejdéle.

Když mě moje maminka poslala pro nákup, žádné plačící miminko před obchodním domem nezůstalo bez mého povšimnutí. Houkala jsem je tak dlouho, dokud se jeho máma nevrátila. S úsměvem jsem pak často slyšovala větu: „Děkuji, jsi hodná, že jsi ho pohlídala.“ Jenže co mi to bylo platné, když si kočárek zase vzala a já si jen s povzdechem pomyslela: kdyby mi to miminko půjčila alespoň na chvíli.

Když jsem začala dospívat navštívila celá naše rodina oddělení lékařské genetiky. K tomuto činu je přiměl rozhovor s lékařkou, která poté, co se u nás tří sourozenců začal postupně projevovat chronický zánět průdušek, tuto návštěvu doporučila. Různé testy a vyšetření, která jsme podstoupili prokázala mimo jiné u mého o deset let staršího bratra vzhledem k nepohyblivosti spermií, infertilitu. U mě a u sestry neplodnost potvrzena nebyla, přesto některým ženám může činit otěhotnění s tímto onemocněním problémy. (U mužů je riziko neplodnosti hodně vysoké.) Vzhledem k tomu, že jsem byla ještě dítě o výsledcích vyšetření jsem nic moc nevěděla a ani jsem se o to nijak nezajímala. Dlouhou dobu jsem pak žila v přesvědčení, že je vše v pořádku. Můj bratr si však své omezení hodně uvědomoval. Po nějaké době se seznámil se ženou částečně invalidní. Když už se schylovalo ke svatbě, těšila jsem se, že se brzy začnu starat o jejich miminko. Pocit být zatím alespoň tetou mě hodně povznášel. Krátce před bratrovou svatbou jsem při náhodném rozhovoru s ním vyslovila své nadšení. Jeho negativní odpověď mě však hodně zaskočila. Myslela jsem si, že si dělá legraci. Brzy jsem však pochopila, že to myslí vážně. Mé velké zklamání změnila až situace, když si bratr s manželkou zažádali o adopci. Po několika letech manželství jim byla svěřena do péče šikovná téměř čtyřletá dívka.

Od onoho rozhovoru s bratrem se mi často hlavou honila myšlenka, zda se neplodnost později přece jen neprokáže také u mě. Při pomyšlení, že bych nemohla mít vlastní děti, o kterých jsem vždy tolik snila, se mi svíral žaludek. Mnohokrát mě napadaly nejrůznější otázky.

Co když nebudu moci otěhotnět? Je to nějaké dědičné? Dá se to vůbec už teď nějak zjistit, když jsem ještě s nikým nic neměla? A když se to potvrdí, budu také schopná čekat na adopci několik let? Nebo se jen tak zbytečně nervuji a plaším? Při jednom rozhovoru s lékařkou jsem vyjádřila své obavy. Ujistila mě, že až bude otázka těhotenství pro mě aktuální, zajistí mi kompletní genetické vyšetření, které mi mnohé objasní. Jelikož jsem však chtěla ještě studovat, poznat svět a svatbu jsem zatím neplánovala, odevzdala jsem veškeré své obavy do Božích rukou a na pár následujících let se těmito pochybnostmi přestala zabývat.

Poté, co jsem úspěšně dokončila studia a měla již zajištěnu práci, navázala jsem vážný vztah s mladým mužem. Po roce známosti jsme se vzali. Byla jsem šťastná, oba jsme se měli moc rádi. Asi jako většina párů jsme se ještě před svatbou seznamovali se svým zdravotním stavem. Při jednom takovém rozhovoru se mi můj snoubenec svěřil, že v první třídě prodělal operaci, při níž mu byly sestoupeny varlata. Z toho, co jsem věděla, jsem ho ujistila, že se tato operace provádí u malých chlapečků dnes už běžně. Přesto jej z počátku našeho manželství občas trápily obavy, zda u něj operace nebyla provedena příliš pozdě. Často jsem ho uklidňovala a jeho starosti si nijak nepřipouštěla.

Jelikož jsem po svatbě změnila bydliště a denní dojíždění do práce se pro mě stávalo časově i finančně stále více náročnějším, těšila jsem se že se mi snad brzy podaří otěhotnět a já zůstanu doma na mateřské. Manžel o mé touze přijít do jiného stavu věděl, při pomyšlení však že by z něj měl být najednou zodpovědný otec, mé nadšení až zas tak moc nesdílel. A tak jsme mezi sebou začali svádět tajnou „válku“. „Miláčku, když já bych si tě chtěl ještě užít“, často mi říkával když jsme večer uléhali do postele. „Vždyť už sis užil dost, nezapomeň, že ti je třicet. To by ses chtěl v důchodu starat o pubertáka?“ „To ne, ale když si uvědomím, že tu bude zanedlouho malý řvoun...chci si tebe užít, lásko.“ „Neboj, zvykneš si, bude z tebe super táta“, snažila jsem se ho přesvědčit. To už jsem měla prostudovánu knihu o přirozeném plánování rodičovství a přesně věděla co dělat a jak vše naplánovat, aby miminko bylo správně počato. A tak se stávalo, že na manželovy otázky: „Miláčku, ještě nemáš plodné dny?“ jsem mu sladce lhala do ouška: „Ještě ne, až pozítí.“ Když se to opakovalo několik dnů po sobě a já už nevěděla kudy kam, jednoduše jsem odpověděla: „No víš, já vlastně ani nevím.“ Jenže to už bylo při vzájemném láskyplném objímání mému roztouženému manželovi v tu chvíli jedno.

K mému velkému zklamání se mi vždy přes veškeré mé snahy a výpočty dostavila po určité době menstruace. Asi jsem nevystihla ten správný okamžik, uklidňovala jsem se. Má touha po miminku byla tak veliká, že následující měsíc jsem manžela sváděla mnohem víc než předtím. Že jsem ve svém počínání nebyla až zas tak moc upřímná jsem se přiznala až později. Zatímco já se pokoušela o miminko, partner si vychutnával slasti manželského života, což se mu samozřejmě náramně líbilo.

Najednou se má téměř pravidelná menstruace nedostavila. Den, dva, tři...týden. Že by se mi to už konečně podařilo? Nadšená a celá bez sebe jsem si šla honem do lékárny koupit těhotenský test. Jeho negativní výsledek však byl pro mě ohromným zklamáním. To není možné, asi jsem nepostupovala správně, byla má první reakce, a tak jsem si šla rychle koupit ještě jeden test. Jeho výsledek však byl stejný. To už jsem tušila, že „to“ zase nevyšlo. Přesto jsem si následující den provedla ještě třetí test. Ale ani tentokrát, ačkoliv jsem postupovala přesně podle návodu, nebyl výsledek potěšující. Příští den se mé obavy vyplnily a má opožděná menstruace se přece jen dostavila. Po čtyřech měsících našeho pravidelného sexuálního života jsem poprvé začala pochybovat, jestli je přece jenom se mnou všechno v pořádku. Mé pochybnosti mě přiměly opět navštívit genetickou ambulanci.

Mladá paní doktorka, která převzala zdravotní dokumentaci naší rodiny působila velice laskavým a příjemným dojmem. Poté, co mě vyslechla mi byla vzhledem k předchozí anamnéze odebrána krev. Výsledek laboratorních testů po několika dnech čekání a nervozity prokázal, že jsem po genetické stránce zcela zdravá. Zjištění, že jsem v pořádku mi přineslo velkou úlevu. Ani při gynekologické prohlídce nebylo zjištěno nic, co by bránilo mému početí.

Při další návštěvě genetické ambulance, při níž bylo potřeba doložit pro upřesnění manželův rodokmen, jsem se rovněž zmínila o jeho operaci. Dověděla jsem se, že zákrok přestože byl proveden až v šesti letech, by na plodnost neměl mít vliv. Pak mi paní doktorka vysvětlila, že když nejméně po roce pravidelného sexuálního života u manželů nedojde k plánovanému početí, začnou se teprve pak provádět podrobnější testy. Potom se mě zeptala: „Jak dlouho jste vdaná?“ „Čtyři měsíce“, odpověděla jsem. „Tak to jste skoro ještě novomanželka.“ „No, víte, paní doktorko, možná se vám to bude zdát směšné, ale my s manželem sexuálně žijeme až od svatební noci.“ „Opravdu? Pokračujte, to mě zajímá.“

„No, víte, my jsme věřící, a tak jsme se rozhodli, že si své panenství a panictví dáme jako dar jeden druhému právě o svatební noci. Někdy bylo těžké udržet si stanovené hranice, ale zvládli jsme to. V dnešní době přicházejí o své panenství děvčata už ve třinácti, čtrnácti letech, my jsme si však to nejcenější uchovali až do svatby.“ „To zní jako z pohádky“ překvapeně naslouchala doktorka. „Podívejte se, pokud chcete být klidná a mít jistotu“, pokračovala dál, „můžeme vzorky krve odebrat vašemu manželovi už teď.“ S jejím návrhem jsem souhlasila. Poté, co se tak stalo jsem volala do nemocnice abych zjistila výsledky krevního testu manžela. „Musím vám říct“, ozvalo se z druhé strany sluchátka, „že v krvi vašeho manžela byl zjištěn nález.“ „Jaký nález?“ vyděsila jsem se. „Nebojte se, nemusí to nic znamenat, je však potřeba provést ještě spermioqram. Až vám domů přijde pozvánka a bude znát výsledky vyšetření, dostavte se sem oba dva ještě jednou.“

To co jsme prožívali následující dny a týdny se nedá popsat. Pocity nejistoty a obavy z nadcházejícího vyšetření střídalo ujišťování, že je snad přece jenom všechno v pořádku. „Miláčku“, objal mě něžně manžel, „co když bude chyba na mé straně, když tobě nic nezjistili? Pamatuješ jak jsem ti říkal, že třeba kvůli té operaci nebudu moci mít děti?“ „Neboj“, utěšovala jsem ho, ačkoliv jsem já sama potřebovala aby mě někdo dodával sílu a odvalu „všechno bude v pořádku.“

Ve stanovený termín jsme se vypravili na kliniku, aby mohlo být vyšetření provedeno. „Pokud chcete, můžete si během dvou dnů zavolat, jinak vám výsledky přijdou poštou na vaši adresu“, sdělil stroze doktor. V pátek ráno jsem mu z práce volala. „Mladá paní, vypadá to špatně.“ Při těchto slovech se mi podlomila kolena, začaly se mi třást ruce i hlas. „V ejakulátu vašeho manžela nebyly nalezeny žádné spermie. Někdy se to dá léčit, ale ve vašem případě bych vám moc nadějí nedával.“ Když jsem položila sluchátko, udělalo se mi špatně. Bolela mě hlava a na nic jsem se nemohla soustředit. V poledne jsem to už nevydržela, a tak jsem požádala šéfovou, zda bych nemohla jet z práce domů dřív. Celou cestu v autobusu jsem pak brečela. Bylo mi jedno zda se na mě lidé dívají. Stále mi hlavou zněla slova onoho doktora. Kolem třetí hodiny jsem již byla doma. To už přišel z práce i manžel. Seděl v kuchyni za stolem, ani se na mě nepodíval, hleděl tupě do zdi, oči měl zalité slzami, před sebou mu na stole ležela lékařská zpráva. „Miláčku, já už to vím“, padla jsem mu kolem krku. To už nám znova tekly oběma slzy po tváři. Mírně mě od sebe odtáhl. „Kdybys to věděla dřív, tak by sis mě nikdy nevzala! Jako chlap jsem zklamal. Selhal jsem na plné čáře. Najdi si jiného, který ti bude schopný dát to, po čem toužíš. Já jsem k ničemu.“ „Vždyť ty za to přece nemůžeš“, vzlykala jsem. Opustit ho? Není to tak dávno co jsme si slibovali věrnost ve zdraví i v nemoci. Jak bych teď mohla od něj odejít, když se máme

oba tak rádi? Co bych tím vyřešila? Možná bych s jiným mužem měla děti, ale byla bych i šťastná? Ne, takovéto myšlenky musím ihned vypustit z hlavy. „Miláčku, já to myslím vážně, najdi si jiného“, opakoval znovu. Jeho slova mě bodala do srdce čím dál tím víc.

Latinským výrazům napsaným ve zprávě jsme sice moc nerozuměli, jedno nám však bylo jasné. Cesta za vytouženým miminkem bude pro nás dva hodně složitá, budeme-li vůbec nějaké kdy mít.

Na tu noc, kdy jsme šli spát snad nikdy nezapomeneme. Moc jsme toho nenamluvili. Hlavami se nám stále honily otázky: Bože, proč? Za tichého zpěvu Enyi a popíjení vína jsme si vylévali svá zraněná srdce. V tu noc v nás navždy zemřelo miminko, jež ani nemělo možnost být počato. Oběma nám pomalu docházelo, že od této chvíle se budeme milovat „už jen“ pro radost.

Po několika dnech jsme se s výsledky opět dostavili na genetiku. Paní doktorka se nám snažila objasnit naši situaci. Dověděli jsme se, že operace skutečně vliv na neplodnost neměla, díky ní se však přišlo na to, že manžel má ve své genetické výbavě jeden nadbytečný ženský chromozom, který vznikl při špatném dělení buněk krátce po pohlavním styku jeho rodičů. V běžné populaci je tento výskyt v počtu přibližně 1:500. Dojde-li k takovému chybnému dělení, stává se muž neplodným. „Pro vás existují jen dvě možnosti“, sdělila nám doktorka. „Umělé oplodnění nebo adopce. Chtěla bych vás však upozornit, že pokud by jste se rozhodli pro první variantu, počítejte s tím, že vás bude stát mnoho času, peněz i úsilí. Existují páry, jímž se to podaří hned, u jiných to trvá týdny, měsíce, i několik let. Budete-li mít zájem, mohu vás doporučit do centra asistované reprodukce, kde by se vám dále věnovali a řekli více o různých postupech a metodách. Konečné rozhodnutí nechám na vás.“

Rozhodnout se, ale jak? Mnohokrát jsme pak spolu mluvili, modlili se a zvažovali co dál. Zkusit jít na umělé oplodnění? Zvládneme to psychicky, pokud se to nebude dařit? Budeme na to finančně mít? Jak dlouho to všechno bude trvat? A vůbec jak se na to dívá Bůh a co o tom říká Bible? Po mnoha úvahách a modlitebních zápasech jsme usoudili že to přece jenom zkusíme. Přestože jsem věděla, že těhotenství není jen obdobím těšení se na miminko, ale i obdobím různých zdravotních problémů a mnohdy i komplikací, moc jsem si přála jej prožít.

Po dvou měsících jsme se již ocitli v ordinaci docenta centra asistované reprodukce. Paní doktorka se nemýlila. Jen za vstupní rozhovor, během něhož jsme se ptali na vše možné, jsme zaplatili 300,-Kč. „Dnešní medicína pokročila tak daleko“, započal svou řeč docent, „že pokud by jste se rozhodli o oplodnění vámi vaším mužem, přestože nebyly nalezeny žádné spermie, jsme schopni vás za určitých podmínek přesto oplodnit. Spermie jsou získávány přímo z nadvarlete, kde se tvoří. Abychom je však získali, bude zapotřebí provést několik zákroků. Pak bude záležet na tom, zda vůbec budou nějaké spermie nalezeny a pokud ano, jakou mají kvalitu. Další věc je ta, zda se vám podaří těmito spermii oplodnit. Vzhledem však k onomu nadbytečnému chromozomu si nejsem zcela jist, jakou genetickou výbavu by vaše dítě mělo. Je rovněž třeba zvážit, že za jeden zákrok zaplatíte zhruba 8000 - 9000 tisíc, nehledě na to, že těchto zákroků by muselo být provedeno několik. V opačném případě by k oplodnění mohlo dojít spermii anonymního dárce. Rozhodněte se, vy jste našimi zákazníky“.

Domů jsme se vraceli se smíšenými pocity. Tak moc jsme si přáli, aby miminko bylo „naše“, ale poté co nám docent sdělil jsme zvažovali zda nebude lepší smířit se s tím, že spermie budou od neznámého dárce. Je-li toto řešením a cesta k mému otěhotnění, nebudu se tomu bránit, uvažovala jsem nad předešlým rozhovorem. Horší to však bylo s mým mužem. Začal si stále více uvědomovat své selhání. Najednou se cítil jakoby „vyřazen ze hry“. Jeho sebevědomí bylo hluboce otřeseno: „Dítě sice možná budeme mít, ale moje to nikdy nebude!“ Stále opakoval. Ačkoliv jsem se snažila, aby se s danou situací vyrovnal co nejdříve, zjišťovala jsem, že mu

smíření se sebou samým bude trvat několik dnů, týdnů, možná i měsíců. Často jsem pak nechávala průchod jeho emocím. I když jsem se snažila vžít do jeho pocitů, asi nikdy nepochopím co jako muž skutečně prožívá.

Pak již byl sledován můj menstruační cyklus, aby mohlo dojít k inseminaci. První byla neúspěšná a svou menstruaci jsem si pořádně obřečela. Když ani po dalších dvou inseminacích k otěhotnění nedošlo, byla mi provedena další vyšetření po nichž mělo následovat mimotělní oplodnění. I když jsou tyto zákroky dost náročné především po psychické stránce, snažila jsem se myslet pozitivně. Modlila jsem se a stále věřila, že nám Bůh miminko dá ve správný čas.

V té době jsme již byli zhruba rok po svatbě. Mnozí naši přátelé i kamarádi se začali zvědavě vyptávat: „Tak co, kdy už budete mít mimino?“ Zpočátku jsme dělali legraci, ale později jsme se s naším trápením mnohým přece jen svěřili. Naše vzájemná důvěra a jejich následné povzbuzování a modlitební podpora nám dodávala sílu a energii. Přesto jsem se však setkala i s názory, abychom se více modlili za početí přirozenou cestou, poněvadž Bůh dělá zázraky i dnes. Možná nemám tolik víry, ale při stanovené diagnóze mi připadalo jako bych měla věřit, že mi může znova narůst amputovaná ruka. „Povzbuzení“ bylo o to více zraňující, že právě tohle jsem se dověděla od některých maminek, které již samy měly děti.

Když již bylo vše připraveno, podstoupila jsem hormonální léčbu. Pak mi již do dělohy byla dána tři nejschopnější embrya, aby ve mně mohla dále růst. „Pane Ježíši“, modlila jsem se denně, „ty víš že jsem chtěla mít vždycky hodně dětí, ale nevím jestli zvládnou zrovna všechny tři najednou...“

Po šestnácti dnech téměř naprostého klidu jsem jela do Centra na kontrolu. „Tady ten dvou až tří milimetrový hrášek by mohl být zárodek Vašeho plodu. Je to však ještě třeba potvrdit krevním testem“ sdělil mi radostně doktor během ultrazvukového vyšetření. Druhý den jsem volala na kliniku, kde mi sestřička potvrdila, že test je skutečně pozitivní. Byla jsem šťastná, přestože jsem věděla, že prvních 12 týdnů těhotenství je kvůli možnému potratu hodně rizikových. Od této chvíle jsem věděla, že naše miminko je pod Boží ochranou a každý nově započatý týden mého těhotenství je pro nás malým vítězstvím. Po překročení 12- tého týdne se mi hodně ulevilo, přesto jsem musela být na sebe i nadále hodně opatrná a šetřit se.

„Pane Ježíši,“ modlívala jsem se každý večer „děkujeme Ti za miminko, které ve mně může růst a věříme, že Ty budeš s ním v každé chvíli a situaci. Věříme, že je pod Tvou ochranou a prosím Tě dej, aby to byl kluk.“ Nezapomínala jsem vždycky na konec dodat. Nebylo to proto, že bych tak moc stála o kluka, ale přála jsem si, aby narozený syn dodal manželovi ztracené sebevědomí.

Přestože bylo naše miminko počato takovýmto způsobem a těhotenství bylo rizikové, mohla jsem kromě těžkých prací dělat téměř cokoli.

To, že bylo naše miminko od počátku skutečně pod Boží ochranou jsme zakusili, když jsem byla v sedmém měsíci těhotenství. Při jízdě autem jsme na zasněžené cestě dostali smyk. Protijedoucí kamion strhl řízení na prázdný chodník, a tak jsme mu díky Bohu narazili „jen“ do předního kola. I když byla škoda na autě zhruba za 20.000,-Kč byli jsme šťastní, že se nám a hlavně miminku nic nestalo.

Náš syn se nám narodil na Velký pátek. Je krásný, zdravý a má se k světu. Teď se ještě modlíme, aby měl sestřičku.

Možná mé vyprávění někoho zaujalo. Je ve stejné situaci jako my, jen nemá odvalu o tom s nikým mluvit. Pokud bych tímto příběhem povzbudila alespoň jeden jediný neplodný pár, budu mít radost. Chcete-li nám někdo napsat své zkušenosti uvádíme mailovou adresu [dasjonjir\(zavináč\)quick.cz](mailto:dasjonjir(zavináč)quick.cz).

Vaši šťastní rodiče